

Innhold

DEL 1. Innledning	11
1. Oppbygging, tema og aktualitet	13
DEL 2. Likebehandling av kreditorer ved internasjonale konkurser	19
2. Noen overordnede utgangspunkter.....	21
2.1 Tema og problemstilling	21
2.2 Enkelte presiseringer.....	23
2.3 Reguleringsmodeller for internasjonal konkursrett	24
3. Likebehandlingsprinsippet ved konkurs	27
3.1 Likebehandling som konkursrettslig prinsipp.....	27
3.2 Lokale unntak fra likebehandlingsprinsippet.....	29
3.3 Likebehandling og internasjonalt samarbeid	30
3.3.1 Bankkollapsene på Island	32
3.4 Spesielle utfordringer ved internasjonal regulering.....	35
4. De internasjonale rettskildene	38
4.1 EUs konkursforordning.....	38
4.1.1 Generelt.....	38
4.1.2 Virgos/Schmit-rapporten	39
4.1.3 Forordningens virkeområde	40
4.2 Den nordiske konkurskonvensjonen.....	41
4.2.1 Generelt.....	41
4.2.2 Konvensjonens virkeområde	42
4.3 Winding up-direktivet	43
4.3.1 Generelt.....	43
4.3.2 Winding up-direktivets virkeområde.....	44
5. Likebehandling etter de internasjonale rettskildene.....	46
5.1 Innledning	46
5.2 Insolvensjurisdiksjon	46
5.2.1 EUs konkursforordning	46
5.2.1.1 Hovedinsolvensbehandling.....	46
5.2.1.2 Territoriell konkursbehandling.....	47
5.2.2 Den nordiske konkurskonvensjonen	48

5.2.3	Winding up-direktivet.....	49
5.2.4	Sammenhengen mellom jurisdiksjonsreglene og likebehandlingsprinsippet	50
5.3	Lovvalgsreguleringen	51
5.3.1	EUs konkursforordning	51
5.3.2	Den nordiske konkurskonvensjonen	53
5.3.3	Winding up-direktivet.....	54
5.3.4	Lovvalgsregelen som forutsetning for likebehandling av kreditorer	55
5.4	Anerkjennelse av konkursåpningsavgjørelsen og relaterte avgjørelser.....	56
5.4.1	EUs konkursforordning	56
5.4.2	Den nordiske konkurskonvensjonen	57
5.4.3	Winding up-direktivet.....	58
5.4.4	Anerkjennelse og opprettholdelse av konkursens kollektive karakter	59
5.5	Særlig om koordinering av parallelle konkursbehandlinger	61
5.6	Adgangen til å utestenge utenlandske kreditorer fra konkursbehandlingen	65
5.6.1	EUs konkursforordning	65
5.6.2	Den nordiske konkurskonvensjonen	68
5.6.3	Winding up-direktivet.....	69
5.7	Adgangen til å forskjellsbehandle utenlandske kreditorer under prioritetsregler	70
5.7.1	EUs konkursforordning	70
5.7.2	Den nordiske konkurskonvensjonen	72
5.7.3	Winding up-direktivet.....	73
5.8	Ivaretagelse av utenlandske kreditors informasjonsbehov	76
5.8.1	EUs konkursforordning	76
5.8.2	Den nordiske konkurskonvensjonen	78
5.8.3	Winding up-direktivet.....	78
5.9	Oppsummert om likebehandling etter de internasjonale rettskildene	79
6.	Forskjellsbehandling av kreditorer i utenlandsk selskapskonkurs	82
6.1	Innledning	82
6.2	Norske domstolars internasjonale konkursjurisdiksjon	83
6.2.1	Gjeldende rett. Debitor må ha «hovedforretningssted» i Norge	83
6.2.2	Lovutkastet. COMI, forretningssted eller aktiva i Norge	85
6.2.3	Vurdering av den foreslåtte utvidelsen av jurisdiksjonskriterier.....	87
6.3	Utenlandske selskapskonkursers virkning for aktiva i Norge.....	91
6.3.1	Gjeldende rett	91

6.3.2	Lovutkastet. Tilnærming mot konkursforordningen.....	97
6.4	Norske domstolars inngrepsadgang ved forskjellsbehandling.....	98
6.4.1	Gjeldende rett. «Ordre public»-unntaket.....	98
6.4.2	Gjeldende rett. Konsekvensene av at «ordre public»-unntaket anvendes	102
6.4.3	Lovutkastet. Åpning av særkonkurs i Norge	103
6.4.4	Lovutkastet. Anerkjennelsesnekt etter «ordre public»-betraktninger.....	105
6.4.5	Påberopelse av norsk «ordre public» av kreditorer uten tilknytning til Norge	108
6.4.6	Virkningene av anerkjennelsesnekt etter konkursforordningen eller lovutkastet.....	109
6.4.7	Inngrep etter «ordre public»-betraktninger i internordiske konkurser	113
7.	Forskjellsbehandling av kreditorer i utenlandsk kredittinstitusjonskonkurs.....	115
7.1	Innledning	115
7.2	Virkningene i Norge av at «likvidasjonsprocedure» åpnes i en EØS-stat	116
7.3	Inngrepsadgangen etter norsk rett ved forskjellsbehandling.....	118
7.3.1	Forskriftshjemmelen. Offentlig administrasjon av filial av utenlandsk bank	118
7.3.2	Er forskriften i strid med «winding up»-direktivet?	122
7.3.3	Forslaget om reform av norsk finanslovgivning	125
7.3.4	Bør norsk rett gi adgang til å gripe inn mot forskjellsbehandling?	126
DEL 3. Internasjonal bankinsolvens: Virkningen for vertsstaten og kreditorene av filialen når hjembanken blir insolvent		129
8.	Noen innledende bemerkninger om konkurser i finansinstitusjoner med filialer i andre land.....	131
8.1	Et bakteppe	131
8.2	Konfliktsituasjonen	132
9.	Kort oversikt over de Norske reglene om bankinsolvens	136
10.	Direktiv 2001/24/EC, winding up-direktivet	139
10.1	Innledning	139
10.2	Direktivets anvendelsesområde	139
10.2.1	Innenfor EØS-statene.....	139
10.2.2	Utenfor EØS-statene.....	140
10.2.3	«Saneringsforanstaltninger « og «likvidasjonsprosedyrer».....	141
10.2.4	Forholdet mellom reorganisering og avvikling.....	141
10.3	Formålet og prinsippene bak direktivet	142

10.4	Winding up-direktivet anvendt i praksis	143
10.4.1	Tre norske kjennelser om filialer av Landsbanki	143
10.4.2	Bakgrunnen for tvistene	144
10.4.3	Borgarting lagmannsretts kjennelse av 4. februar 2009..	146
10.4.4	En nærmere analyse av avgjørelsen	148
11.	Forskrift 12. oktober 2008 om offentlig administrasjon av filial av bank med hovedsete i fremmed stat og forholdet til EØS-retten, særlig winding up-direktivet	151
11.1	Problemstillingene i punkt 11	151
11.2	Om forskriften	151
11.3	Er winding up-direktivet korrekt gjennomført i norsk rett?	152
11.3.1	Utgangspunkter: Presumsjonsprinsippet og lojalitetsplikt	152
11.3.2	Samsvarer norsk rett med direktivet med hensyn til reglene i direktivet som har statene som adressat?	155
11.3.3	Samsvarer norske regler med direktivet hva gjelder reglene i direktivet som har kreditorene av filialene som adressat?	156
11.3.4	Strider forskriften fra 2008 med winding up-direktivet?	157
11.4	Gir en tolkning av direktivet grunnlag for å påstå at det i de tilfeller som forskriften fra 2008 nevner, må foreligge et unntak fra direktivet?	159
11.5	Ordre public-betraktninger som sikkerhetsventil?	162
11.6	Hadde Finansdepartementet kompetanse til å vedta forskriften med hjemmel i banksikringsloven?	166
12.	Avsluttende bemerkninger	168
12.1	Forskriften fungerte under Kaupthing-oppgjøret	168
12.2	Forslag til hvordan det negative utfallet som forskjellsbehandling av nasjonale og utenlandske kreditorer medfører, kan avbøtes	169
DEL 4.	Offentlig administrasjon av filial av bank med hovedsete i annen EØS-stat	171
13.	Noen innledende bemerkninger	173
13.1	Hovedproblemstillingen	173
13.2	En kort oversikt over relevante rettskilder	174
13.3	Forholdet mellom offentlig administrasjon og konkurs	177
13.4	Norske myndigheters internasjonale kompetanse	178
13.5	Oversikt over sentrale hensyn og aktører i banksikringsretten ...	179
13.6	Noen avgrensninger	182
14.	Hva er offentlig administrasjon?	183
14.1	Forholdet mellom offentlig administrasjon og konkurs	183
14.1.1	Innledning	183

14.1.2	Fremgangsmåten	183
14.1.3	Vilkårene.....	184
14.1.3.1	Innledning	184
14.1.3.2	Sviktende likviditet.....	185
14.1.3.3	Sviktende soliditet	186
14.1.3.4	Betydningen av begrepet «kan» i banksikringsloven § 4-5.....	187
14.1.4	Virkningen	189
14.1.4.1	Innledning	189
14.1.4.2	Debitor fratas rådigheten over sine midler	189
14.1.4.3	Rådigheten overtas av et eksternt organ	189
14.1.4.4	Debitors virksomhet avvikles.....	190
14.1.5	Oppsummeringer og vurderinger.....	191
14.2	Forholdet mellom offentlig administrasjon og winding up-direktivet	193
14.2.1	Innledning.....	193
14.2.2	Begrepet «saneringsforanstaltninger»	193
14.2.3	Begrepet «likvidasjonsprosedyrer».....	194
14.2.4	Forholdet til offentlig administrasjon.....	195
15.	Hvem kan settes under offentlig administrasjon?	196
15.1	Banker med hovedsete i Norge	196
15.1.1	Innledning.....	196
15.1.2	Banksikringslovens begrep «hovedsete»	196
15.1.3	Winding up-direktivets begrep «hjemlandet».....	197
15.1.4	Kort om forholdet til alminnelig konkursrett.....	198
15.1.4.1	Konkurslovens begrep «hovedforretningssted»	198
15.1.4.2	Konkursbehandling av norskregistrert utenlandsk foretak (NUF) etter norske regler .	199
15.1.4.3	Konkursforordningens COMI-begrep	200
15.1.5	Oppsummeringer og vurderinger.....	200
15.2	Norsk filial av bank med hovedsete i annen EØS-stat	201
15.2.1	Innledning.....	201
15.2.1.1	Adgangen til å opprette filial i Norge.....	201
15.2.1.2	Filialenes forhold til innskuddsgarantiordningen	202
15.2.1.3	Norske myndigheters kompetanse til å sette filialen under offentlig administrasjon	204
15.2.2	Hovedsete i fremmed stat, filial i Norge.....	204
15.2.3	Betalingsstans i Norge.....	205
15.2.4	Fortsatt drift i utlandet.....	206
15.2.5	Tilleggsvilkåret for EØS	207
15.2.5.1	Innledning. Forholdet til EU-direktivet	207
15.2.5.2	Banker med hovedsete innenfor EU.....	208

INNHOOLD

15.2.5.3	Banker med hovedsete utenfor EU	209
15.2.5.4	Forholdet mellom universalitet og territorialitet i EU-direktivet	210
15.2.5.5	Forholdet mellom EU-direktivet og 2008-forskriften	211
15.2.6	Oppsummeringer og vurderinger.....	214
15.3	Kort om banker med hovedsete i stat utenfor EØS	215
16.	Konklusjoner og endringsforslag.....	216
Litteraturliste		219
Stikkordregister.....		223
Avgjørelsesregister		227